

Драги шестаци,

Пред нама је нови начин рада. Следећих недеља, материјал за час ће вам бити прослеђиван, а пред вас ће се постављати одређени задаци. Резултате вашег рада достављаћете ми мејлом.

Обновљиви извори енергије и мере за рационално и безбедно коришћење топлотне енергије.

Моделовање машина и уређаја у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије

На интернет страници <http://www.cnti.info/energija/> налази се материјал који смо користили када смо учили о изворима енергије. Можете се подсетити који су то обновљиви, а који необновљиви извори енергије.

Такође сте учили о грађевинским машинама:

4.1.5. Грађевинске машине и алати

Послови у изградњи објекта могу да буду сложени и веома тешки. За многе послове у грађевинарству користи се разноврсна и поуздана механизација.

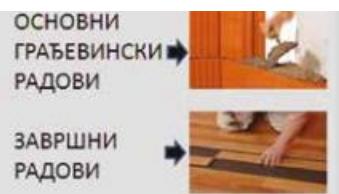
Механизација подразумева машине које замењују људски рад и убрзавају процес изградње објекта.

У зависности од врсте радова користе се:

- машине за земљање радове;
- машине и уређаји за припремање материјала и транспорт терета и
- машине за пренос и дизање терета.

Машине за земљање радове

Када смо говорили о конструктивним елементима објекта, рекли смо да се свака грађевина мора повезати са тлом како би била стабилна.

4.65 Врсте грађевинских радова

Кључни појмови:
механизација, грађевинске машине, алати.

4.66 Багер

Земљани радови обухватају припремање терена за изградњу (равнање и сабирање земље), обележавање позиције објекта, копање земље (ископ канала за темеље), одвођење земље са градилишта (утовар, транспорт, истовар). За ову врсту послова користе се следеће грађевинске машине:

4.67 Ваљак

багер	ископ и утовар земље (слика 4.66)
булдожер	скидање слоја земље, насилање, премештање и равнање земље
утоваривач	утовар материјала
скрепер	копање, транспорт и истовар материјала
грејдер	копање и равнање земљишта
ваљак	сабирање и равнање земљишта (слика 4.67)
финишер	израда завршних слојева (слика 4.68)

4.68 Финишер

Машине и уређаји за припремање материјала и

Машине и уређаји за припремање материјала и транспорт терета

Ове машине и уређаји користе се за припремање, транспорт, преношење материјала и готових елемената који се уградњују у објекат. Припремање материјала и транспорт терета може се вршити на самом градилишту од места складиштења до места уградње и ван градилишта на већој удаљености, од места производње или набавке до градилишта.

Машине и уређаји за транспорт терета су:

4.69 Камион кипер

камиони	за превоз и истовар материјала, врсте – сандучари, дампери, кипери (слика 4.69)
транспортне траке	за транспорт терета (материјала) на градилишту
специјална возила	за припрему и транспорт материјала (цистерне и мешалице)

За подизање и спуштање терета користе се дизалице различитих врста. Највећи примени у грађевинарству имају:

- покретне дизалице и
- непокретне дизалице.

Покретне дизалице имају точкове којима се крећу по шинама, док непокретне стоје у месту. Торањски кранови могу се окретати око своје осе за 360° или пун круг. Материјал прво подижу вертикално до одређене висине, а затим га преносе хоризонтално (водоравно) до одређене позиције (слика 4.70).

Остале машине за подизање терета су:

виљушкар за утовар и истовар материјала на краћа растојања и мање висине

грађевински лифт за брзо дизање материјала (слика 4.71)

ауто - дизалица за дизање свих врста терета велике тежине, до одређене висине

4.70 Дизалица (торањски кран)

4.71 Грађевински лифт

Алати

Поред машина, радници у грађевинарству, за извођење одређених грађевинских радова, морају да користе и различите алате (слика 4.72).

Чувена је изрека у наполу да „Без алате нема заната“ То значи

Ваш задатак је да размислите, уколико је потребно потражите додатне информације на интернету, и напишете које грађевинске машине се могу направити тако да користе обновљиве изворе енергије за своје покретање? Који би обновљиви извори енергије то могли бити? (Можда ће то бити електрична енергија добијена из обновљивих извора, а можда биодизел.)

Због чега је, по вама, потребно прећи на коришћење обновљивих извора енергије?

Пожељно је да одговори буду у краћој форми.

**Ваше радове написане у Word-у (или неком другом програму за обраду текста) пошаљите сачуване под својим именом на мејл адресу
osjpvesnalazarevic@gmail.com**